

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 262

23 Δεκεμβρίου 2008

ΝΟΜΟΣ ΥΠ ΑΡΙΘΜ. 3730

Προστασία ανηλίκων από τον καπνό και τα αλκοολούχα ποτά και άλλες διατάξεις.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

**Άρθρο 1
Προστασία ανηλίκων**

1. Η προστασία των ανηλίκων από τη χρήση προϊόντων καπνού και την κατανάλωση αλκοόλ ανήκει στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και ασκείται από την Ειδική Υπηρεσία Προστασίας Ανηλίκων από τον Καπνό και το Αλκοόλ, που προβλέπεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 5 του παρόντος.

2. Κατά την έννοια του παρόντος νόμου:

α) προϊόντα καπνού είναι όσα παρασκευάζονται εξ ολοκλήρου ή εν μέρει από φύλλα καπνού ως πρώτη ύλη και προορίζονται για χρήση μέσω εισπνοής, μύζησης ή μάσησης,

β) ανήλικοι είναι όποιοι δεν έχουν συμπληρώσει το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας τους.

**Άρθρο 2
Ρυθμίσεις για τα προϊόντα καπνού**

1. Από τη δημοσίευση του παρόντος απαγορεύεται:

α) η πώληση προϊόντων καπνού σε ανηλίκους και από ανηλίκους,

β) η τοποθέτηση προϊόντων καπνού σε προθήκες καταστημάτων, εξαιρουμένων των καταστημάτων αφορολογητών ειδών, των περιπτέρων και των καταστημάτων που πωλούν αποκλειστικά προϊόντα καπνού,

γ) η κατασκευή, προβολή, εμπορία και πώληση αντικειμένων που έχουν την εξωτερική μορφή προϊόντων καπνού, καθώς και το ηλεκτρονικό τσιγάρο με την επιφύλαξη της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου,

δ) η διαφήμιση και πώληση προϊόντων καπνού σε χώρους Υπηρεσιών Υγείας και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων όλων των βαθμίδων Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου, καθώς και στα κυλικεία των Ιδρυμάτων και των Υπηρεσιών αυτών,

ε) η πώληση προϊόντων καπνού και το κάπνισμα σε χώρους παροχής υπηρεσιών διαδικτύου και παιχνιδιών τεχνητής νοημοσύνης και

στ) η κατανάλωση προϊόντων καπνού σε κλειστούς χώρους διεξαγωγής αθλοπαιδιών, ομαδικών αθλημάτων και αθλητικών εκδηλώσεων.

2. Απαγορεύεται από τη δημοσίευση του παρόντος, χωρίς την προηγούμενη έγκριση του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης: (α) κάθε συνοδευτική ένδειξη σε συσκευασίες προϊόντων καπνού, καθώς και κάθε μορφή διαφημιστικής προβολής ή καταχώρισης, σύμφωνα με τις οποίες η χρήση των προϊόντων καπνού εμφανίζει μειωμένο κίνδυνο για την υγεία και (β) η κυκλοφορία προϊόντων, που διατίθενται για τη διακοπή του καπνίσματος. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ορίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία για τη χορήγηση της έγκρισης.

3. Μετά την πάροδο έτους από τη δημοσίευση του παρόντος απαγορεύεται η πώληση προϊόντων καπνού με μηχανήματα αυτόματης πώλησης, καθώς και η πώληση μεμονωμένων σιγαρέτων ή σιγαρέτων σε συσκευασία μικρότερη των είκοσι τεμαχίων.

4. Απαγορεύεται η δωρεάν διανομή προϊόντων καπνού.

5. Στους χώρους πώλησης προϊόντων καπνού αναρτάται σε εμφανές σημείο ένδειξη σχετικά με την απαγόρευση πώλησης προϊόντων καπνού σε ανηλίκους.

**Άρθρο 3
Απαγόρευση χρήσης προϊόντων καπνού**

1. Εκτός από όσες απαγορευτικές ή περιοριστικές διατάξεις ισχύουν και εφαρμόζονται ήδη, απαγορεύεται πλήρως, από 1^{ης} Ιουλίου 2009, το κάπνισμα και η κατανάλωση προϊόντων καπνού στους ακόλουθους χώρους: (α) σε όλους τους δημόσιους ή ιδιωτικούς χώρους, κλειστούς ή στεγασμένους, που χρησιμοποιούνται για την παροχή εργασίας, εξαιρουμένων των χώρων που ειδικά θα προβλεφθούν για τους καπνιστές από την κατά περίπτωση αρμόδια αρχή ή όργανο, σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, που θα εκδοθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος άρθρου, καθώς και των χώρων που χρησιμοποιούνται για την παρασκευή προϊόντων καπνού, (β) σε όλα τα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος, ιδίως τα καταστήματα παρασκευής και προσφοράς φαγητών, ποτών, γλυκισμάτων, κάθε είδους παρασκευασμάτων γάλακτος, μικτών καταστημάτων

και κέντρων διασκέδασης κατά την έννοια των διατάξεων των άρθρων 5, 37, 38, 39, 40 και 41 της υπ' αριθμ. Α1β/8577/1983 Υγειονομικής Διάταξης (ΦΕΚ 526 Β'), εξαιρουμένων των εξωτερικών τους χώρων, (γ) στους παντός είδους κλειστούς χώρους αναμονής, (δ) στα αεροδρόμια, εξαιρουμένων των χώρων που ειδικά θα προσδιοριστούν για τους καπνιστές, (ε) στους σταθμούς μεταφορικών μέσων και επιβατικών σταθμών λιμένων, (στ) στα παντός είδους κυλικεία, (ζ) στα παντός είδους μέσα μαζικής μεταφοράς συμπεριλαμβανομένων των επιβατηγών δημόσιας χρήσης αυτοκινήτων, με μετρητή (ταξί) και αγοραίων. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης δύναται να υπάγονται και άλλοι χώροι στην απαγόρευση του παρόντος άρθρου.

2. Μετά τη θέση σε ισχύ της απαγόρευσης της προηγούμενης παραγράφου, στους κλειστούς ή στεγασμένους χώρους των καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, δύναται να διαμορφωθούν χώροι καπνίζοντων που διαχωρίζονται από την υπόλοιπη αίθουσα και έχουν ειδικές εγκαταστάσεις εξαερισμού. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και εκδίδεται μετά από εισήγηση της Ειδικής Υπηρεσίας Προστασίας Ανηλίκων από τον Καπνό και Αλκοόλ του άρθρου 5 παράγραφος 1 του παρόντος, εντός έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις για την παροχή, από την αρμόδια διεύθυνση του οικείου δήμου, της άδειας διαμόρφωσης και λειτουργίας χώρου καπνίζοντων, καθώς και την ανάκλησή της.

3. Ειδικά τα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος εμβαδού έως 70 τ.μ., της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, χαρακτηρίζονται με απόφαση του ιδιοκτήτη τους, που θα ενσωματώνεται στην άδεια λειτουργίας τους, ως καταστήματα αποκλειστικά για καπνίζοντες ή μη καπνίζοντες. Με νεότερη αίτηση του ιδιοκτήτη, δύναται να τροποποιηθεί, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, ο χαρακτηρισμός αυτός.

Άρθρο 4

Ρύθμιση για τα αλκοολούχα ποτά

Απαγορεύεται σε ανηλίκους η είσοδος και παραμονή, καθώς και η οποιασδήποτε μορφής απασχόληση σε κέντρα διασκέδασης και αμιγή μπαρ, καθώς και η κατανάλωση αλκοολούχων ποτών σε όλα τα δημόσια κέντρα, εξαιρουμένων των περιπτώσεων ιδιωτικών εκδηλώσεων.

Άρθρο 5

Φορείς προστασίας και ελέγχου για τη χρήση καπνού και αλκοόλ

1. Στο Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης συνίσταται Ειδική Υπηρεσία Προστασίας Ανηλίκων από τον Καπνό και το Αλκοόλ (εφεξής Ειδική Υπηρεσία), η οποία υπάγεται στην άμεση εποπτεία του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, μετά από εισήγηση της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, η Ειδική Υπηρεσία στελεχώνεται, με τοποθετήσεις και μετακινήσεις προσωπικού του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, καθώς και με αποσπάσεις όμοιας σχέσης προσωπικού φορέων

που εποπτεύονται από το Υπουργείο αυτό. Με όμοια απόφαση καθορίζονται τα θέματα οργάνωσης και λειτουργίας της Ειδικής Υπηρεσίας.

2. Η Ειδική Υπηρεσία, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τη Σύμβαση Πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας για τον έλεγχο του καπνού, που κυρώθηκε με το ν. 3420/2005 (ΦΕΚ 298 Α') είναι αρμόδια για:

α) την ανάπτυξη της εθνικής έρευνας και το συντονισμό των ερευνητικών προγραμμάτων στον τομέα του ελέγχου του καπνού και του αλκοόλ,

β) την προώθηση, ενθάρρυνση και ανάπτυξη της έρευνας αναφορικά με τους καθοριστικούς παράγοντες και τις συνέπειες της κατανάλωσης καπνού και αλκοόλ, της έκθεσης σε καπνό, καθώς και της έρευνας για τον εντοπισμό εναλλακτικών καλλιεργειών,

γ) την εκπαίδευση και υποστήριξη όλων όσων εμπλέκονται σε δραστηριότητες ελέγχου του καπνού και του αλκοόλ, συμπεριλαμβανομένης της έρευνας, της εφαρμογής και της αξιολόγησης,

δ) την καθιέρωση, σε συνεργασία με το Κέντρο Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων (ΚΕΛΠΝΟ), ενός εθνικού συστήματος επιδημιολογικής παρακολούθησης της κατανάλωσης καπνού και αλκοόλ, καθώς και των σχετικών κοινωνικών και οικονομικών δεικτών και δεικτών υγείας,

ε) τη συγκρότηση και την ενημέρωση βάσης δεδομένων με αντικείμενο τη νομοθεσία και τους κανονισμούς ελέγχου, πληροφορίες αναφορικά με την εφαρμογή τους και τη σχετική νομολογία,

στ) τη συνεργασία με τα κατά περίπτωση αρμόδια όργανα άλλων χωρών, καθώς και με διεθνείς ή περιφερειακούς οργανισμούς, για την υλοποίηση των σκοπών και δράσεων τους και για την ανάπτυξη προγραμμάτων περιφερειακού και παγκόσμιου ελέγχου του καπνού,

ζ) τη διατύπωση γνώμης ή τη διαχείριση, κατόπιν σχετικής αποφάσεως του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, κάθε άλλου ζητήματος που αφορά τον καπνό, το αλκοόλ και τα προϊόντα τους και

η) τη δημιουργία, σε συνεργασία με τον ΟΚΑΝΑ και το ΚΕΘΕΑ, ενός εθνικού σχεδίου πρόληψης, που καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, σε θέματα καπνού και αλκοόλ.

3. Στο Σώμα Επιθεωρητών Υπηρεσιών Υγείας και Πρόνοιας (ΣΕΥΥΠ) συνιστάται Τομέας Ελέγχου Καπνού και Αλκοόλ, ο οποίος είναι αρμόδιος για τον έλεγχο της εφαρμογής του παρόντος, καθώς και της κείμενης νομοθεσίας, κοινοτικής και εθνικής, για την προστασία από τον καπνό και το αλκοόλ. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, ο Τομέας Ελέγχου στελεχώνεται, με την επιφύλαξη των διατάξεων του ν. 2920/2001 (ΦΕΚ 131 Α'), με υπαλλήλους του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, καθώς και δημοσίων φορέων που εποπτεύονται από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Με όμοια απόφαση καθορίζονται τα θέματα οργάνωσης και λειτουργίας του Τομέα Ελέγχου. Κατά τη διενέργεια του καταστατικού ελέγχου, οι κατά τόπο αρμόδιες αστυνομικές και λιμενικές αρχές, κατόπιν αιτήσεως του Τομέα Ελέγχου, υποχρεούνται να παρέχουν άμεση συνδρομή.

Άρθρο 6

Διοικητικές κυρώσεις

1. Σε κάθε υπεύθυνο διαχείρισης και λειτουργίας των ιδιωτικών χώρων της πρώτης παραγράφου του άρθρου

3 που παραβιάζει τις διατάξεις του άρθρου 3, σε κάθε υπεύθυνο διαχείρισης και λειτουργίας κέντρου διασκέδασης και αμιγούς μπαρ που επιτρέπει ή ανέχεται την παραβίαση του άρθρου 4 ή παραβιάζει ο ίδιος το άρθρο 4, καθώς και σε όποιον πωλεί προϊόντα καπνού σε ανηλίκους ή παραβιάζει τις διατάξεις των περιπτώσεων β', γ', δ', ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 2 ή παραβιάζει τις διατάξεις των παραγράφων 2, 3, 4 και 5 του άρθρου 2 επιβάλλεται πρόστιμο. Το ύψος του προστίμου είναι έως 1.000 ευρώ για κάθε παράβαση και επιβάλλεται ανάλογα με τη σοβαρότητα της παράβασης, το μέγεθος και τον κύκλο εργασιών της επιχείρησης και τα μέτρα που έχει λάβει ο κάθε υπεύθυνος διαχείρισης και λειτουργίας της για την αποφυγή της παράβασης. Σε περίπτωση υποτροπής, επιβάλλεται για κάθε παράβαση πρόστιμο έως 2.000 ευρώ, βάσει των ίδιων κριτηρίων. Σε περίπτωση τρίτης παράβασης, με απόφαση της αρμόδιας Αρχής απαγορεύεται προσωρινά για διάστημα έως τριών (3) μηνών η πώληση προϊόντων καπνού ή αλκοολούχων ποτών και, εάν η επιχείρηση δεν πωλεί προϊόντα καπνού ή αλκοόλ, επιβάλλεται πρόστιμο από 2.000 έως 20.000 ευρώ. Σε περίπτωση τέταρτης και κάθε επόμενης παράβασης, με απόφαση της αρμόδιας Αρχής, που χορήγησε τη σχετική άδεια, ανακαλείται προσωρινά ή και οριστικά η άδεια λειτουργίας της επιχείρησης. Τυχόν κυρώσεις που προβλέπονται από άλλους νόμους δεν θίγονται από τις διατάξεις της παραγράφου αυτής.

2. Στους παραβάτες των διατάξεων της περίπτωσης στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 2 και σε όσους καπνίζουν ή καταναλώνουν προϊόντα καπνού κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 3 επιβάλλεται πρόστιμο, το ύψος του οποίου, για κάθε παράβαση, κυμαίνεται από 50 έως 500 ευρώ και προσδιορίζεται και επιβάλλεται με απόφαση του Τομέα Ελέγχου Καπνού και Αλκοόλ του Σώματος Επιθεωρητών Υπηρεσιών Υγείας και Πρόνοιας (ΣΕΥΥΠ), ανάλογα με τη σοβαρότητα και το βαθμό επανάληψης της παράβασης.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Ανάπτυξης, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού καθορίζονται οι αρμόδιες Αρχές, τα όργανα, οι διαδικασίες ελέγχου πιστοποίησης των παραβάσεων και επιβολής των προβλεπόμενων κυρώσεων, η διαδικασία είσπραξης των προστίμων που αποτελούν δημόσιο έσοδο, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 7

Η παράγραφος 8 του άρθρου 50 του ν. 3370/2005 (ΦΕΚ 176 Α') καταργείται και τίθεται σε ισχύ η διάταξη του εδαφίου γγ' της περίπτωσης η' της παρ. 2 του άρθρου 15 του ν. 3329/2005 (ΦΕΚ 81 Α'). Καταργείται επίσης η γενόμενη αναρίθμηση του επόμενου εδαφίου δδ'.

Άρθρο 8

Ιατροί, οι οποίοι ασκούν ή ασκούσαν καθήκοντα ως μετακλητοί σε θέσεις προσωπικού Ειδικών Θέσεων (ΕΘ) και κατά το χρόνο αυτόν εκλήθησαν να αρχίσουν ή να ολοκληρώσουν την ιατρική τους ειδικότητα, γίνονται δεκτοί, μετά την αποχώρησή τους από τη μετακλητή θέση, ως υπεράριθμοι στις θέσεις της ιατρικής ειδικότητας στις οποίες εκλήθησαν.

Η παρούσα διάταξη ισχύει από την 1^η Σεπτεμβρίου 2007.

Άρθρο 9

Οι περιλαμβανόμενοι στους πίνακες διοριστέων για την πλήρωση θέσεων τακτικού προσωπικού σε Μονάδες Κοινωνικής Φροντίδας των Υγειονομικών Περιφερειών (Προκήρυξη 8Κ/2005, Τεύχος Προκηρύξεων ΑΣΕΠ 106/23.6.2005, 9Κ/2005, Τεύχος Προκηρύξεων ΑΣΕΠ 110/24.6.2005 και 9Κ/2006, Τεύχος Προκηρύξεων ΑΣΕΠ 542/5.9.2006) διορίζονται σε κενές οργανικές θέσεις και, σε περίπτωση μη υφιστάμενης κενής ή μη προβλεπόμενης οργανικής θέσης αντίστοιχου κλάδου, σε συνιστώμενη με την πράξη διορισμού οργανική θέση του ίδιου κλάδου στις Μονάδες Κοινωνικής Φροντίδας (άρθρα 14 επ., όπως αυτά ισχύουν, του ν. 3329/2005), όπου έχουν επιτύχει.

Άρθρο 10

Το άρθρο 36 του ν. 2778/1999 (ΦΕΚ 295 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 36

Με απόφαση του οικείου Διοικητικού Συμβουλίου, που εγκρίνεται από την αρμόδια Υγειονομική Περιφέρεια, τα Νοσοκομεία του Εθνικού Συστήματος Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης δύνανται να αναθέτουν, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, τη μηχανοργάνωσή τους, την τήρηση των λογιστικών τους βιβλίων για την εφαρμογή της Γενικής και Αναλυτικής Λογιστικής Εκμεταλλεύσεως, καθώς και τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων που προβλέπονται από το Κλαδικό Λογιστικό Σχέδιο των Δημόσιων Μονάδων Υγείας (π.δ. 146/2003, ΦΕΚ 122 Α') και τα διεθνή λογιστικά πρότυπα.»

Άρθρο 11

Στο άρθρο 43 του ν. 1759/1988 (ΦΕΚ 50 Α') προστίθεται παράγραφος 6 ως εξής:

«6. Ιατροί του κλάδου ΕΣΥ που έχουν λάβει ειδικότητα και έχουν συμπληρώσει σε νοσοκομεία ή κέντρα υγείας άγονων Α' περιοχών δεκαπέντε (15) έτη υπηρεσίας, μπορούν ύστερα από αίτησή τους να μετατίθενται, σε ομοίοβαθμη θέση, σε Νοσοκομείο ή Κέντρο Υγείας αντίστοιχα, των Νομών Αττικής και Θεσσαλονίκης, με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, εφόσον έχουν ανήλικα τέκνα με ποσοστό αναπηρίας εκατό τοις εκατό (100%). Οι μετατιθέμενοι καταλαμβάνουν κενή ομοίοβαθμη οργανική θέση.»

Άρθρο 12

Στο άρθρο 7 του ν. 1965/1991 (ΦΕΚ 146 Α') προστίθεται παράγραφος 8 ως εξής:

«8. Το ΙΦΕΤ δύνανται να εξάγει προϊόντα που εισήγαγε για να καλύψει έκτακτη ανάγκη και τα οποία δεν μπορεί πλέον να διαθέσει στην εγχώρια αγορά, συνεπεία της επανακυκλοφορίας τους από τον εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπο ή την παραγωγό εταιρεία.»

Άρθρο 13

Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 13 του ν.δ. 96/1973 (ΦΕΚ 172 Α'), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«Τα φαρμακευτικά προϊόντα που διατίθενται στους νοσηλευόμενους στα δημόσια νοσοκομεία και στα ιδρύματα που εποπτεύονται από τα Υπουργεία Υγείας και